

Vagn Holmboe og Føroyar

Havnakórið hevur havt samvinnu við góðar vinir uttanfrá, har teir tiggir Karl Clausen, Vagn Holmboe og Willi Gohl, og nú seinastu árin eisini sangarin Lars Thodberg hava havt eina serstöðu. Størsta týðningin fyri kórsins virksema má meistarin Vagn Holmboe tó sigast at hava havt, skrivur Ólavur Hátún m. a.:

Ólavur Hátún

Nú tá tónleikur eftir Jean Sibelius, Vagn Holmboe og Per Nørgaard er aðalevni í tónleikastevnunum Summartónar í ár, hevur tað kennst náttúrligt, at Havnakórið tekur lut við teim mongu kórsatsunum eftir Vagn Holmboe til úrvaldar føroyskar yrkingar, sum kórið afturvendandi hevur dungjið, bæði burturi og heima gjøgnum so mong ár.

Havnakórið hevur havt samvinnu við góðar vinir uttanfrá, har teir tiggir Karl Clausen, Vagn Holmboe og Willi Gohl, og nú seinastu árin eisini sangarin Lars Thodberg hava havt eina serstöðu. Størsta týðningin fyri kórsins virksema má meistarin Vagn Holmboe tó sigast at hava havt.

Mong hava spurt hvussu hendan samvinnan kom í lag. Tessvegna fylgjandi frágreiðing, sum hevur verið frammi fyrr.

Farin undir musikkleraraútbúgving á konservatoriuminum í Keymannahavn ber eg ein dagin upp á mál við mína sveisisku sanglærarinna Jolanda Rodio um hetta, at vit føroyingar áttu skaldskap á høgum stigi, og at tað hevði verið ynskiligt at funnið fram til okkurt tónleikaskaldið sum kundi latið nakrar av hesum yrkingum í samsvarandi listarliga tónleikabúna. Tað skuldi tó helst verið so, at hesin tónleikur ikki hevði sermerkta dóm av tónleiki úr øðrum landi. Heldur skuldi eitt møgulegt slíkt tónaskaldsmedium havt førleika at sett seg inn í føroyskan fólkatóna - „Det må være Vagn Holmboe“, segði Jolanda Rodio - hon og hjúnini Holmboe kendust væl.

Jolanda bjóðaði so okkum Metu og Vagn Holmboe til døgurða ein sunnudag, har eg hevði við mær upptøkur av kvøðing og dansi, sum eg hevði tikið upp í Nólsoy og Sumba fyri Dansk Folkeminde-samling um jóltíðir frammanundan.

Vagn Holmboe gjørdist beinanvegin hugtakin av hesum okkara mentanarlívi, og tá ið eg hevði lisið honum nakrar yrkingar

eftir J. H. O. Djurhuus inn á Band, sum Ebba Hentze týddi okkum til danskt, fór Vagn til verka.

Hetta var beint fyri summarfrí 1962, og longu komin aftur á konservatoriumið eftir frítíðina kom Holmboe til mín við lidnum handriti til heftið, sum fekk heitið »Hevjið í homrum«. Lítillátin og eyðmjúkur fyri hesri serligu uppgávu helt hann fyrri, at hann visti ikki hvussu ið var eydnast; men hann vónaði, at vit fóru at kunna brúka hetta sum okkara egna.

Fór so til hús og setti meg sspentur at spæla. Men lógin tók mæ hesin nýggi tónleikur at vera har var mestsum ikki harmoni, sum eg kendist við. Hetta var tó tónleikur, sum eg sjálvur hevði bílagt, og hvussu hann enn skurraði í mínum tradíonellu oyrum, so kendi eg mæ skyldu til dagliga at stava meg fram gjøgnum hesar torfuru partitur.

Men sum við allari sannari list, so fekk hesin tónleikur meira og meira

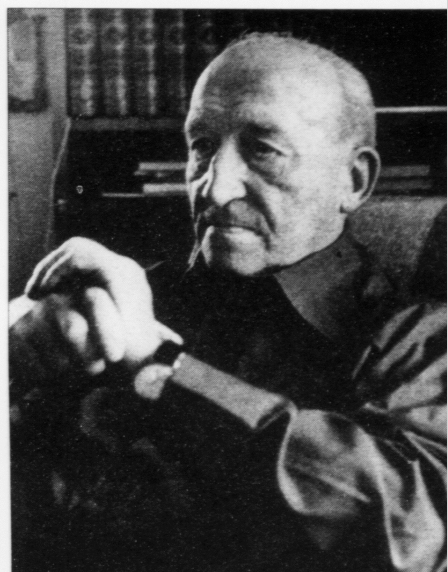
Vagn Holmboe eigur fleiri føroyska kórútgávur. M. a. hevur hann gjørt lög til yrkingar hjá Christiani Matras og Williami Heinesen

tak á sinninum, ja, hann fór á serligan hátt at kennast heimligur og rógrovgvin føroyskur. Sangarunum í Havnakórinum er tað gingist á sama háttum at tey frá líðandi at hava togað við til at fáa lært hesar Holmboe-satsir í dag neyvan fáa nakað lagt fyrri seg, sum tey heldur syngja.

Næsta føroyska kórútgávan hjá Vagn Holmboe var »Sól og kavi« við yrkingum hjá Williami

Heinesen, sum Tummas Napoleon Djurhuus so meistarliga týddi til føroyskt, og sum kom út í 1972. Í 1977 kom so seinasta heftið í hesari røð, »Eydna« við yrkingum eftir Christian Matras.

Umframt hesar kórsatsir, sum eru at telja millum mest framkomna kórtílfar í Norðurlöndum, hevur Vagn Holmboe skipað ørindi úr Sigmundskvæðinum Yngva og úr Ólavi Riddararós fyri kór.

Størsta føroyska tónaverk Holmboes er kantatan Brúgvartil yrking við sama heiti eftir Karsten Hoydal, skrivað til upplatingarhátíð Norðurlandahúsin í 1983.

Vagn Holmboe var norðurlendingur í sinni og skinni - dani, men bæði í faðir og í móðurlegg av norskari ætt. Um sitt samband við føroyskt mentanar- og fyrst og fremst tónleikalív segði Holmboe, at árin úr før-

oyskari kvøðing vóru at merkja í hansara tónleiki, eitt nú í kvartetini, hann kallaði ta føroysku, og sum tematiskt ber við lagið til grindavísuna. Umframt at hann móti sínum vana beinleidis nýtir brot úr kvæðaløgum í sínum føroysku kórsatsum, er kvæðadámurin og føroyski tónin í hesum satsum mangastaðni so eyðkenniligur sum hjá nøkrum av okkara egna tónasköldum.

